

Socialförsäkringsutskottets betänkande**1978/79: 11**

med anledning av propositionen 1978/79: 25 med förslag om tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1978/79, såvitt avser disposition av medel för delpensionsförsäkring jämte motion

Propositionen

Regeringen har i propositionen 1978/79: 25 med förslag om tilläggsbudget I för budgetåret 1977/78 bilaga 4 (socialdepartementet) under B. Allmän försäkring m. m. (s. 15—16) gett riksdagen till känna att regeringen genom beslut den 29 juni 1978 medgivit att riksförsäkringsverket får disponera medel från inkomsttiteln A I 1 a Skatt på inkomst och förmögenhet samt socialförsäkringsavgifter m. m. för tillfällig överföring till fonden för delpensionsförsäkring. Medgivandet innebär att medlen får disponeras i den mån uppburna socialförsäkringsavgifter till delpensionsförsäkringen inte täcker löpande pensionsutbetalningar. Vidare skall riksförsäkringsverket snarast möjligt efter utgången av varje kalenderkvartal till regeringen redovisa delpensionsfondens ackumulerade skuld till statsverket. Till skulden hänförliga medelstransaktioner skall särredovisas under inkomsttiteln.

Motionen

I motionen 1978/79: 122 av Sven Aspling m. fl. (s) hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen om delpensionsförsäkringen.

Utskottet

Delpensionsförsäkringen, som trätt i kraft den 1 juli 1976, finansieras genom en särskild socialförsäkringsavgift från arbetsgivaren. Avgiften utgör 0,25 % av löneunderlaget och tillförs en fond som förvaltas av riksförsäkringsverket och som används för löpande delpensionsutbetalningar.

I en i december 1977 avlämnad rapport med förslag från riksförsäkringsverket (Ds S 1977: 9) Översyn av delpensionsförsäkringen har verket beräknat att underskottet i fonden skulle komma att uppgå till 61 milj. kr. vid slutet av innevarande år och till 296 milj. kr. i slutet av år 1979. Verket har därför föreslagit att avgiften till delpensionsförsäkringen höjs till 0,45 % av löneunderlaget fr. o. m. år 1979.

I avvaktan på ställningstagande till riksförsäkringsverkets nämnda förslag har regeringen genom beslut den 29 juni 1978 medgivit att riksförsäkringsverket får disponera skattemedel för tillfällig överföring till del-

pensionsfonden i den mån uppburna socialförsäkringsavgifter till delpensionsförsäkringen inte täcker löpande pensionsutbetalningar.

I motionen erinrar motionärerna om att utskottets socialdemokratiska ledamöter redan i en under föregående riksmöte väckt motion framhållit att de var oroade över regeringens passivitet när det gällde att tillföra delpensionsfonden erforderliga medel. De hade därför ansett det nödvändigt att riksdagen från regeringen begärde förslag som tryggade delpensionsreformens innehåll i enlighet med gällande bestämmelser. Motionen avlogs av riksdagen på förslag av socialförsäkringsutskottet (SfU 1977/78: 20) som hänvisade till att regeringen avsåg att lägga fram en proposition i ämnet under våren 1978. Med hänsyn till att den aviserade propositionen ännu inte förelagts riksdagen och inte heller den nu förevarande propositionen ger någon klarhet om regeringens inställning i frågan upprepar motionärerna sin begäran om att riksdagen skall begära ett förslag från regeringen i frågan.

Regeringen har numera i propositionen 1978/79: 69 om delpension för egenföretagare m. m. förelagt riksdagen ett förslag om höjning av arbetsgivarnas avgift till delpensionsförsäkringen till 0,50 % av avgiftsunderlaget fr. o. m. år 1980. Yrkandet i motionen har enligt utskottets mening därför förfallit.

Utskottet hemställer

att riksdagen

1. lägger till handlingarna vad regeringen anmält under B. Allmän försäkring m. m. i bilaga 4 till propositionen 1978/79: 25,
2. avslår motionen 1978/79: 122.

Stockholm den 6 december 1978

På socialförsäkringsutskottets vägnar

SVEN ASPLING

Närvarande: Sven Aspling* (s), Gillis Augustsson (s), Arne Magnusson (c), Helge Karlsson (s), Britta Bergström (fp), Doris Hävik (s), Maj Pehrsson (c), Allan Åkerlind (m), Gösta Andersson (c), Ralf Lindström (s), Elis Andersson (c), Christer Nilsson* (s), Yvonne Hedvall (m), Martin Olsson (c) och Stig Gustafsson (s).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

Särskilt yttrande

av Sven Aspling, Gillis Augustsson, Helge Karlsson, Doris Håvik, Ralf Lindström, Christer Nilsson och Stig Gustafsson (alla s) vilka anför:

Enligt riksdagens beslut skall delpensionsförsäkringen finansieras med socialförsäkringsavgifter från arbetsgivarna. Avgifterna tillförs delpensionsfonden. Genom de beräkningar som riksförsäkringsverket lagt fram i anslutning till sitt förslag i december 1977 om en höjning av avgiften från 0,25 till 0,45 % av löneunderlaget måste det ha stått klart för den dåvarande regeringen att fondens tillgångar inte skulle förslå att täcka delpensionsutbetalningarna under senare halvåret 1978 och att en snar höjning av avgiften var nödvändig. Trots detta har riksdagen förelagts förslag om höjning av avgiften först så sent under 1978 att höjningen inte kan träda i kraft förrän den 1 januari 1980. Fondens underskott kommer då enligt de beräkningar regeringen lagt fram i propositionen 1978/79: 69 sannolikt att ha vuxit till mellan 450 och 500 milj. kr. och skattemedel till motsvarande belopp förbrukats för utbetalning av delpensioner.

Vi ser underlåtenheten från först den borgerliga trepartiregeringen och sedan den nuvarande folkpartiregeringen att i tid lägga fram förslag om höjning av avgiften som ett uppenbart åsidosättande av riksdagens beslut om hur delpensionsförsäkringen skall finansieras. Visserligen föreslås nu i propositionen 1978/79: 69 ett något högre avgiftsuttag fr. o. m. 1980 än vad riksförsäkringsverket föreslagit fr. o. m. 1979. Enligt propositionen skall det högre avgiftsuttaget medföra att fondens skuld till statsverket successivt elimineras. Passiviteten när det gäller att trygga delpensionsförsäkringens finansiering kommer emellertid trots detta att få återverkningar på statsbudgeten långt in på 1980-talet.

